

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa H.R.
przeciwko Gminie K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 maja 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej złożonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 stycznia 2017 r., skarżąca Gmina K. powołała się na istnienie zagadnień prawnych związanych z określeniem terminu wymagalności roszczenia o wynagrodzenie należne wykonawcy dzieła (art. 642 § 1 k.c.), kwalifikacją prawną niewykonania przez przyjmującego zamówienie części umówionego dzieła w kontekście wymagalności roszczenia o wynagrodzenie oraz możliwością „(...) wystąpienia i zbiegu uprawnień zamawiającego z tytułu rękojmi za wady dzieła oraz z innych tytułów (...) także w sytuacji, gdy przyjmujący zamówienie nie wykonał części dzieła lub opóźnił się z wykończeniem dzieła, skutkiem czego zamawiający nie odebrał dzieła i czy wówczas zamawiający może korzystać wyłącznie z uprawnień z tytułu rękojmi za wady dzieła (jak uznał błędnie Sąd), czy również lub raczej z innych tytułów (...) a także nietrafności zbyt szczególnego traktowania umowy o dzieło, w związku z art. 637 k.c. (...)”. Wskazała także na potrzebę wykładni art. 637 § 1 i 2 k.c. oraz art. 642 § 1 i 2 k.c., jak również na oczywistą zasadność skargi, ponieważ powód nie wykonał w całości dzieła, którego pozwana nie odebrała i miała prawo nie odebrać.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania konkretnego problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do określonych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozstrzyganą sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen, jak również możliwych wariantów interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl.,

z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., i z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Przyczyna kasacyjna w postaci potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga z kolei wykazania, w drodze stosownego jurystycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także iż mają one poważny i rzeczywisty charakter, a ich rozstrzygnięcie jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania. Jeżeli konkretny przepis był już przedmiotem wykładni w judykaturze, a interpretacja ta jest w ocenie skarżącego nieuzasadniona, nieodzwonne jest również przedstawienie racji, które przemawiają za zmianą dotychczasowej linii orzeczniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl.).

Odnosząc te uwagi do okoliczności sprawy, bliższa analiza złożonego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała na stwierdzenie wskazanych przez skarżącą przyczyn kasacyjnych.

Założeniem wątpliwości interpretacyjnych związanych z wykładnią art. 642 § 1 k.c. było to, że w okolicznościach sprawy strony związały wymagalność roszczenia o wynagrodzenie z wystawieniem (otrzymaniem) faktury VAT, odstępując od przyjętej w tym przepisie reguły. Sąd Apelacyjny uznał jednak, odwołując się do § 3 ust. 1 umowy o dzieło, że w jej świetle wystawienie faktury VAT przez wykonawcę nie było warunkiem wymagalności roszczenia o zapłatę wynagrodzenia. W podstawach skargi kasacyjnej nie przytoczono zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego, uprawniających do dokonania kontroli kasacyjnej tej oceny prawnej, sytuującej się w płaszczyźnie wykładni oświadczeń woli stron (art. 398¹³ § 1 *in medio* k.p.c.). Niezależnie od tego należało wskazać, że w istocie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wysłowiono w tym zakresie konkretnego zagadnienia prawnego, ujętego w sposób abstrakcyjny, wraz z argumentacją przemawiającą za konkretnymi wariantami jego rozstrzygnięcia, a podnoszone wątpliwości zmierzały do poddania ocenie stanowiska procesowego skarżącej co do przedwczesności powództwa prezentowanego w okolicznościach konkretnej sprawy.

Co się natomiast tyczy wątpliwości interpretacyjnych skupionych na spoczywającej na zamawiającym powinności odbioru dzieła, które w ocenie zamawiającego nie zostało zrealizowane w całości lub obarczone jest wadami (art. 643 k.c., art. 637 k.c.), we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie dostrzeżono, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oddanie dzieła nie powoduje wymagalności wierzytelności przyjmującego zamówienie o zapłatę wynagrodzenia, gdy oddawane dzieło jest dotknięte wadą istotną; jeżeli zaś dzieło obarczone jest wadą niemającą takiego charakteru, jego oddanie pociąga za sobą wymagalność roszczenia o wynagrodzenie, a zamawiający może korzystać z uprawnień wynikających z rękojmi za wady dzieła (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1998 r., I CKN 520/97, OSNC 1998, nr 10, poz. 167, z dnia 7 stycznia 2004 r., III CK 188/02, niepubl., z dnia 14 lutego 2007 r., II CNP 70/06, niepubl., z dnia 18 stycznia 2012 r., II CSK 213/11, OSNC-ZD 2013, nr B, poz. 31, z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 287/11, OSNC 2012, nr 11, poz. 131, z dnia 27 listopada 2013 r., V CSK 544/12, niepubl., i z dnia 21 stycznia 2015 r., IV CSK 214/14, niepubl.). W okolicznościach sprawy Sady *meriti* ustaliły, że wady oddanego przez powoda dzieła nie miały istotnego charakteru. Przytoczona linia orzecznicza zmierza zarazem do rozgraniczenia uprawnień zamawiającego związanych z niewykonaniem albo nienależytym (wadliwym) wykonaniem zobowiązania, choć zastrzec trzeba, że ściśle rozróżnienie obu sytuacji jest często niemożliwe ze względu na nieostrość tego podziału. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przywołano jednak żadnych nowych racji, które mogłyby uzasadniać potrzebę rozważenia rewizji tego nurtu judykatury, nie przytoczono także rozstrzygnięć sądów powszechnych lub Sądu Najwyższego, z których wynikałoby rozbieżne podejście do tego zagadnienia.

Skarżąca nie wykazała również przyczyny kasacyjnej w postaci oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), która w świetle wielokrotnych i utrwalonych wypowiedzi Sądu Najwyższego wymaga, aby zaskarżone orzeczenie było ewidentnie wadliwe, w sposób widoczny dla każdego przeciętnego prawnika „na pierwszy rzut oka” (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Z wniosku o przyjęcie skargi

kasacyjnej do rozpoznania nie wynikało, aby sytuacja taka miała miejsca w niniejszej sprawie. Motywy wniosku ujawniały zresztą w tej mierze sprzeczność argumentacyjną, albowiem powołanie się na przesłankę w postaci oczywistej zasadności skargi jest zasadniczo wyłączone, gdy skarżący jednocześnie twierdzi, że wykładnia przepisów, które stanowiły podstawę kwestionowanego orzeczenia, skutkuje powstaniem istotnych zagadnień prawnych lub poważnych wątpliwości interpretacyjnych wymagających rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Stan taki koliduje bowiem z twierdzeniem o oczywistej, widocznej już *prima vista* i bez potrzeby głębszych dociekań, wadliwości kwestionowanego rozstrzygnięcia, która jest założeniem przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, niepubl., z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl., i z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 98, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj

r.g.